

Oponentský posudek

Posluchač HTF UK bc. Martin Tupý podal v akademickém roce 2023/2024 na Ústavu východního křesťanství této fakulty, diplomovou práci s názvem *Dva představitelé tradiční pravoslavné duchovnosti – starci Paisios a Siluan*. V pěti členěných kapitolách včetně úvodu pojednává o základních fenoménech pravoslavné spirituality a dvou jejích významných moderních představitelích, V závěru pak shrnuje dosažené výsledky svého bádání. Úvod věnuje biblickým a teologickým předpokladům, pojetí *obrazu a podoby Boží v člověku*. Druhá kapitola představuje charakteristický duchovní proud – *hesychasmus*, stupně duchovního výstupu a nechává částečně nahlédnout do pravoslavné teologické antropologie. V kapitole třetí *Praxis a theoria* podrobněji stupně cesty (*očistění, osvícení, oslavení, theosis*) analyzuje. Po té, co takto představil základní fenomény pravoslavné duchovnosti, ukazuje jejich konkrétní žitou podobu na příkladu dvou světců – *Silvána Athoského a starce Paisia*, nejprve jejich biografii (kapitola čtvrtá) a následně konkrétní podobu jejich cesty očistění osvícení, theose (kapitola pátá).

Práce je dobře strukturovaná, založená na relevantních autorech: Lossky, Meyendorf, Romanides, Sofronij Sacharov, Vlachos, Vopatrný Ware a další, zejména biografové probíraných starců. Při čtení jasně vystupuje i osobní angažovanost diplomanta, je vidět, že téma není jen nutným akademickým cvičením, ale snahou o žitou zkušenost, *empirická teologie a spiritualita* je jeden z rysů hesychasmu, jenž má nezastupitelnou úlohu i v současném křesťanství.

Co práci vytknout? Ve snaze kruhově probírat základní fenomény dochází ke zbytečným opakováním. Rušivě působí zbytečné gramatické chyby včetně i/y (např. s. 23, 52). Tolerovatelná je tradiční pravoslavná gramatika (majuskule apod.), méně tolerovatelný je zmatek v poznámkovém aparátu. Jakou normou se řídí? Tečky, čárky, kurzíva a další jaksi vyskakují z normy. 😊 Také by neškodilo literaturu v seznamu rozdělit na prameny a sekundární texty.

Přes tyto spíše formální výtky práci hodnotím pozitivně a doporučuji k obhajobě.

Václav Ventura

Doc. Thdr. Václav Ventura, Th.D.

17.5.2024